

Sociologie 1

14-01-2021

Wat is sociologie?

“De wetenschap van de manier waarop mensen met elkaar samenleven”.

Auguste Comte: wetenschappelijke inzichten

Sociaal gedrag: alles wat zich tussen mensen afspeelt

Scheiding van het individu en de samenleving

Sociale werkelijkheid

Verschillende definities:

Durkheim: Sui generis, een eigensoortige werkelijkheid. Geen optelsom van individuen. Wie je bent is afhankelijk van hoe je opgroeit.

Elias: Relatieve autonomie.

Waarom is dit van belang in de bestuurskunde?

1. Ordeningsfunctie
2. Beheersfunctie
3. Kritiekmfunctie

Charles Mills, sociologisch verwonderen

Verbanden leggen. Tussen mensen, geschiedenis en relaties.

Denk jezelf weg.

Wanneer is iets een sociologisch probleem?

1. Aanzienlijk aantal getroffen
2. Persoonlijk letsel
3. Samenhang met andere problemen
4. Niet van tijdelijke aard
5. Bovenpersoonlijke oorzaken
6. In strijd met serieuze waarden

Socialisatie

Het proces van cultuuroverdracht. Het aanleren van normen en waarden.

Speelt zich af op verschillende lagen van de samenleving. Dit gaat samen met dwang en bevel.

- Primaire socialisatie: je ouders
- Secundaire socialisatie: de hogeschool

Mead en Cooley: zelfbeeld

Het zelfbeeld is sociaal gevormd. Dit wordt gebaseerd door hoe andere mensen jou zien.

Internalisering

- Geslaagde socialiseren wanneer men gedrag vanuit zichzelf vertoont.
- Hospitaliseren: Geen verkeer met de buitenwereld, denk aan gevangenen

Rollen en groepen

Groepen hebben een onderlinge verbintenis. Rollen zijn hoe je je in deze groep gedraagt. Dit kan botsen.

- Extern rollenconflict: verschillende posities met verschillende verwachtingen
- Intern rollenconflict: een sociale positie met verschillende verwachtingen

Goffman: dramaturgisch perspectief

Frontstage: het theater, wat men ziet

Backstage: rustmoment

Wat is cultuur?

Een geheel van opvattingen, kennis, waarden en normen. Cultuur is het aangeleerde gedragsrepertoire.

- Ontwikkelt zich wanneer mensen met elkaar samenleven. Gedeelde ervaringen.
- Enculturatie: cultuur aanleren.

Componenten van cultuur

1. Materiële cultuur (technologie)
2. Cognitieve cultuur (taal)
3. Normatieve cultuur (normen en waarden)

Hoogcultuur: de elite

Laagcultuur: het 'gewone volk'

Gezonken cultuurgoederen: wat van de elite was, wordt normaal (auto's)

Culturen vergelijken

Ethnocentrisme: Ethos (volk) Superieur (centrisme)

Cultuurrelativisme: Niet te vergelijken

Nature vs nurture

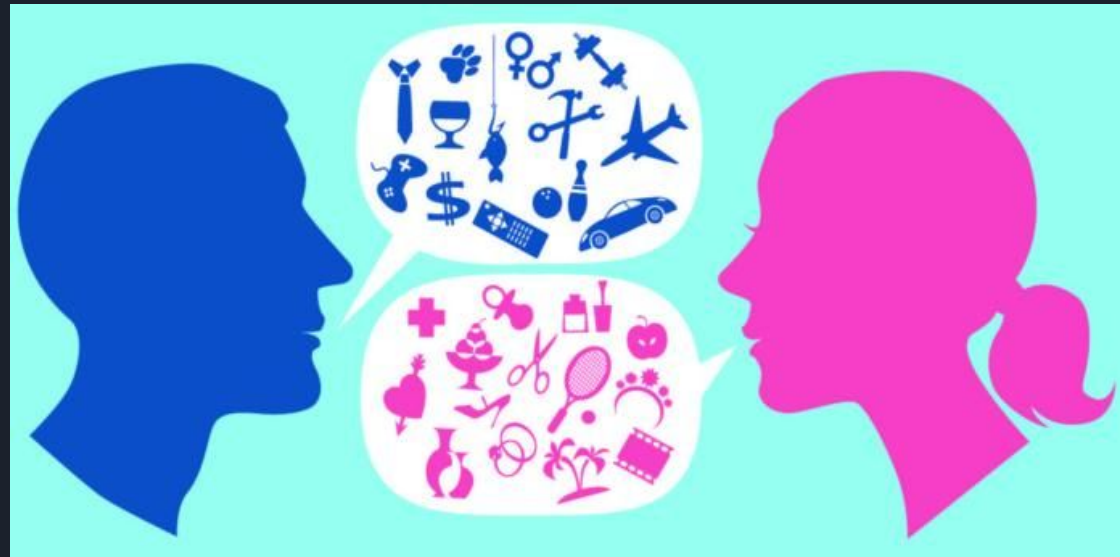
Nature: genetisch materiaal

Nurture: aangeleerd

Sociologisch gezien zijn groepskenmerken vaak nurture.

Sekse en gender

- Sekse: fysieke verschillen
- Gender: sociaal construct

Sociaal bewustzijn

Het nadenken over de samenleving.

Self Fulfilling prophecy: Als mensen iets als echt ervaren, gaat dit gebeuren

Stigmatisering: bepaalde verwachtingen en ideeën. Ontstaan van een negatief zelfbeeld.

Symbolisch interactionisme

Alle sociale interacties zijn symbolisch

Constructivisme: er is geen sociale werkelijkheid los van ons

Herbert Blumer, constructivisme

1. Mensen handelen op basis van betekenis
2. De betekenis ontstaat uit sociale interacties
3. De betekenis verandert door het interpreterende proces.

Structuralisme

- Er is een sociale werkelijkheid los van ons.

Structureel functionalisme

- Welke functies oefenen sociale verschijnselen uit

Tang van Parsens: Persoonlijkheidsystemen.

Functies: dragen bij aan positieve dingen

Disfuncties: desintegratie van het geheel

Manifeste en latente functies

Manifeste functies: zijn bekend en worden herkend door mensen

Lantente functies: onbewuste zijn van de systemen

Soorten groepperingen

- Groep: Klein, leden komen regelmatig en intensief bij elkaar. Verbonden gevoel en identiteit (gezin)
- Collectiviteit: een grote groepering met een gemeenschappelijke waarde (politieke partij)
- Sociale categorie: geen interactie, communicatie. Enkel gezamenlijk kenmerk

Afhankelijkheid: interdependentie

Interdependentie: onderlinge afhankelijkheid.

1. Economische binding
2. Politieke binding: fysieke dwang
3. Affectieve binding: gevoelens
4. Cognitieve binding: kennisvorming

Sociale netwerken

- Gesloten netwerken: homogene netwerken, moeilijk te doorbreken
- Open netwerk: zwakke bindingen overheersen

Sociale ongelijkheid

- Hiërarchische verschillen.
- Privileges: creëren een machtsoverwicht.

Social Privileges	Social Burdens
White privilege	Systemic racism, e.g. anti-Black & anti-Indigenous
Male privilege	Misogyny
Cis/hetero privilege	Transphobia, homophobia
Class privilege	Class discrimination
Health & Ability	Stigma, ablism, disability discrimination,
Religious privilege	Antisemitism, Islamophobia

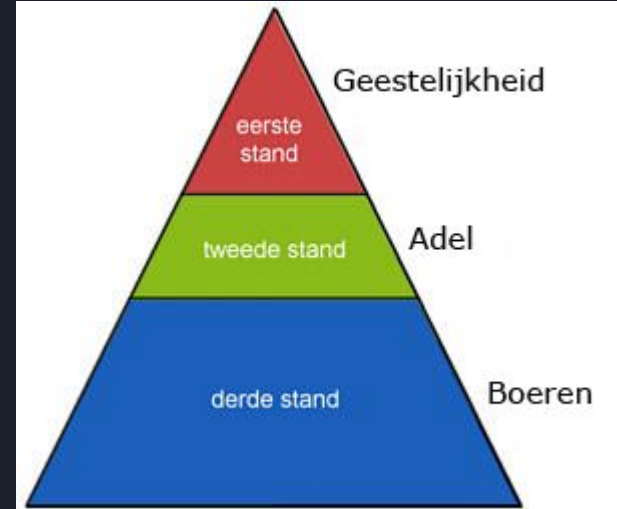
Pierre Bourdieu: distinctiezucht

Waarop onderscheiden wij ons?

- Cultureel kapitaal
- Economisch kapitaal
- Sociaal kapitaal

Sociale stratificatie

- Gelaagdheid in de maatschappij
1. Slavernij: mensen zijn een bezit
 2. Kastensysteem: religieuze symbolen, aangeboden
 3. Standensamenleving: de aristocratie, aangeboren
 4. Klassenmaatschappij: economische facetten

Engels en Marx

Door de ontwikkeling van het kapitalisme komt er een fundamentele klassentegenstelling tussen de bourgeoisie en het proletariaat.

10% van de mensen bezit 86% van de rijkdom.

Jeff Bezos is rijker dan 140 landen.

Sociale mobiliteit

Verandering in de sociale positie

- Horizontale mobiliteit
- Verticale mobiliteit

- Intrageneratie mobiliteit: binnen een generatie
- Intergeneratie Mobiliteit: buiten de generatie

Meritocratische samenleving

Positie is afhankelijk van zijn verdiensten, niet van de aangeboren kenmerken.

- Rechtvaardigheidsgrond
- Doelmatigheidsgrond

Is Nederland een meritocratie?

Allochtone kinderen krijgen lager schooladvies

(Novum) - Allochtone kinderen met dezelfde Cito-score als hun autochtone klasgenoten krijgen stelselmatig een lager schooladvies voor het voorgezet onderwijs. Dat meldt het televisieprogramma Nova dinsdag op basis van een geheim rapport van de gemeente Amsterdam. In het onderzoek werden de scores van vijftientigduizend leerlingen uit 2005 naast de schooladviezen gelegd.

Michael Sandel: gevaren van de meritocratie

- “Aanslag op het zelfrespect van de verliezers”

Rechtvaardigheid

1. Oudheid: uitgaande van het talent dat je hebt
2. Feodale tijdperk: welke klasse behoort je
3. Franse revolutie: iedereen is gelijk
4. Liberalisme: iedereen is gelijk, maar heeft andere verdiensten
5. Socialisme: iedereen heeft een andere startpositie

Rechtvaardigheid in 2021: Sociaal-liberaal

Marginalisering

Rechtvaardigheidsbeginselen kunnen de ongelijkheid vergroten.

Een minoriteit is niet altijd in de minderheid.

Emancipatie

Een sociale beweging op zoek naar een rechtvaardige situatie.

Fasen in de emancipatiebeweging

1. Bewustwording
 - Dominante overtuigen
 - Spontane acties
2. Identiteit en conflict
3. Institutionalisering

Oefenen: Omschrijf de emancipatiebeweging

Door de geschiedenis heen zijn er verschillende participatie bewegingen geweest. Kies er een, en beschrijf bij de stappen hoe deze er ongeveer uit zagen tijdens deze beweging.

Vragen?